

SÄKENIÄ

Sosialistinen kuukausijulkaisu

Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Toimittaja: YRJÖ HALONEN

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

Voiko Suomen työväki nousta?

Juuri tätä kirjoittaessani riehuu vallankumous — voidaan sanoa — koko Euroopassa. Kuninkaita ja keisareita ei ole enää sanan täydessä merkityksessä. Ne jotka ovat vielä "valtaistuimilla" voivat varustautua enemmän tai vähemmän väkivaltaisesti ajettuina maanpakolaiselämään omassa maassa tai sen rajojen tuolla puolen.

Mutta ei tässä kaikki.

Kaikki vallankumoukset saavat yhteiskunnallisen luonteen heti syntyessään. Joskin ne saavat syyänsä valtiollisista päivänsyömyksistä, yhdistyy niihin heti yhteiskunnallisen vallankumouksen tyypilliset merkit. Viisaimmat kapitalistit ovat tämän tuloksen nähneet jo aikoja ennen. Ne ovat varotelleet luokkaveljiään.

Uusi, pyhä innostus ajaa joukkoja yhteen. Maailman vapahtaja on saapunut. Ihmiskunta saa joululahjan, jota se on kaivannut: luokattoman yhteiskunnan ensimmäisiä perustuksia lasketaan.

Kuinka kauan kestää ennenkuin se taistelu on päättynyt, on eri asia. Täydellinen voitto voidaan merkitä saavutetuksi vasta vuosien, ehkäpä vuosikymmenien taistelujen jälkeen. Me elämme esitaistelujen aikaa. Ei esitaistelujen aikaa siinä merkityksessä, että nyt vasta alkaisimme tehdä vallankumouksellista valistustyötä, vaan siinä merkityksessä, että saamme käytännöllisesti ruveta tais-

telemaan ja rakentamaan luokatonta yhteiskuntaa.

Yhden tai kahden kuninkaan puutoaminen keinotekoisien vallan satulasta ei merkitse niin paljoa kuin yhden tai kahden teollisuushaaran julistaminen kansan omaksi, tarkoitan sanoa: yhden tai kahden maailmanteollisuuden haaran tuotantovälineiden siirtymisen yhdeksi omaisuudeksi. Ensin pudotetaan kypsynein hedelmä, sitä tietä muutkin.

Ihanaa on olla olemassa nyt, kun vuosikymmenien unelmat, toiveet ja ihanteentavottelu alkavat saada toteuttamisen asteen!

Miljoonat ihmiset tulevat huolista ja yhtyvät kumouksen lippujen juurella.

Kuinka onnellisia olemmekaan me nykyhetken vallankumoukselliset!

Me luulimme, kun yhdeksästoista vuosisata päättyi, että maailma pysyisi sellaisena kuin se esiintyi meille vuosisadan lopulla. Ranskan vallankumouksen muistot olivat enää vain kirjoissa. Joku tutiseva vanhus 60—70 luvuilta kertoi meille kapinoista ja katutaisteluista, köyhälistön noususta ja sen musertamisesta. Äitellä kaulokirjallisuus myrkytti nousevaa polvea. Nietzsche voivotti "yli-ihmistään". Freiligrathin mahtava ääni oli vaiennut. Henrich Heinen purevat runot olivat edelleen pannassa.

Yhdeksästoista vuosisata päättyi porvariston täydelliseen luokkadikta-

tuuriin. Mahtava kansainvälinen kapitalismi oli laskenut valtiokansa alle koko maailman. Sen valta ei tavoitellut valtioiden rajoja; se oli tosiasiasa vallitsemassa kaikkialla maapallolla, kaikkialla, josta se tiesi penninkin hyödyn saavansa.

Me yhdeksänentoista vuosisadan vallankumoukselliset olimme epätoivoisia.

Kuninkaat viettivät kruunausjuhlia. Toisen kuoltua toinen nousi valtaistuimelle. Ne pukeutuivat kahdeksänentoista vuosisadan polvihousuihin, prameilivat sotilasloistossa ja lähettivät sotilaita lakkolaisten kimppuun. Salainen poliisi nuuski jokaisen epäilyn kansalaisen kirjat ja ajatukset. He tekivät juhlamatkoja naapurikuninkaiden luokse ja vakuuttelivat veljeyttä keskenään.

Kuin satua oli Ranskan vanha valtakumous.

Eihän sellaista voi enää tapahtua, selitti porvaristo. Se oli silloin välttämätöntä, mutta ei enää. Kuninkaille ei ole enää valtaa ja feodaali on hävinnyt maailmasta. Ja kouluissa luettiin kertomuksia rikkaasta hyvästä miehestä ja köyhästä pahasta miehestä. Rikas auttoi köyhää, kunhan köyhä vaan lakkasi olemasta paha.

Se oli niin sanomattoman inhottavaa.

Se oli niin järjetöntä ja masentavaa.

Mutta toisella puolen kasvoi valta vallan sisälle.

”Kansa, tuo iso vintti” ei sittenkään yhtynyt tyytyväisyyden hymniin. Järjestöt kasvoivat. Mahtavia yhteenliittymiä muodostui. Miljoonissa laskettiin sosialistiset äänestäjät; miljoonia ihmisiä oli järjestöjen jäseninä.

Karl Marx oli kuollut, mutta hänen oppinsa elivät. Tai paremmin: sosialismi, hänen selittämänsä, kyti miljoonissa povissa. Kokouksaleihin tulvi väkeä. Yksinkertainen työläinen, joka muulinä oli aberrellut luolissa, havaitsi olevansa ihminen, yhtä hyvä kuin kuka muu tahansa, ja yhteiskunnan pystyssäpitämiselle välttämätön.

Nöyrästi hän meni kasarmiin, kun niin käskettiin. Nöyrästi painoi hän rautasen kypärin päähänsä ”suuren saksalaisen isänmaan” puolesta.

Uusi vuosisata alkoi porvarillisen hyvätuulisesti.

Porvarillinen maailma kirjotti hävyttömän kirjan, jonka nimi oli ”Vuosisadan kirja”.

Se oli kokoomus kaikesta, mikä oli hyödyttänyt kapitalismia.

Suuret keksinnöt, höyry, sähkö, rautatieverkot, liikenne merellä, maassa ja ilmassa, miljoonaniteinen kirjallisuus, silminnähtävä kansainvälisyys kaikessa, opistot, pääomien kasaantumisen, siirtomaisten ”sivistämisen”, kulttuurituotteet, kaiken kapitalistinen pöyhkeilynhalu sitoi omiksi ansioikseen, kirjavaksi kokonaisuudeksi; kultarannikon nekeri, joka paistoi vartaassa lähetyssaarnaajia, hieno, liipattu berliiniläinen professori; kaikki villistä ihmissyöjästä nuolttuun professoriin saakka oli sen vallassa, sen käskettävänä.

Vanhalla vuosisadalla oli paljo annettavaa nudelle.

Se lahjotti mahtavan koneteollisuuden ja siihen kiinnitetyt orjat. Sen peruihin kuului joukko valtiokokoomuksia, joita liitti yhteen — voima. Yhdessä valtakunnassa saatettiin puhua pariakymmentä eri kieltä. Oli olemassa eri valtojen kesken hienoja sopimuksia, joita ei kukaan totellut, kontrahteja, joita kukaan ei tosissaan tuunnustanut. Pienempien kansojen niskaan lähetettiin joku Bobrikoff tai Tizza. Missä pari tai kolme kokoon-tui keskustelemaan, siellä helisi katu-poliisin kannukset. Kapitalistinen suurvalta näytti mahdolltomaita rikkaa. Siirtomaista nyljettiin eluivo-maa. Mustat, punaset ja keltas-t rodut olivat jo kapitalististen jaurinkivien välissä. Jos jossain merencakaisessa maassa joku hontentotti ja kuli ei tyytynyt ”sivistyneen länsimaailman” kapitalistisen tahdon alle, sai hän niskaansa hienoa seuraa. Muistetaanhan ne lauseet, joita valtiat jäähyväispuheissa käyttivät: ”ei mitään armoa, älkää ottako vankeja, tappa-kaa ne roistot”. Niin puhallettiin ole-mattomiin monta heimoa, monta ku-koistavaa asutusta tehtiin autioksi.

Jättäkäämme asian tämä puoli.

Meitä lähinnä liikuttaa Suomen työväen katkera, mutta voitokas taistelu, jonka uuden alkamisen merkkit sanat voivat kajahtaa minä päivänä tahansa korviimme. Kaukaisessa pohjolassa oli työväenliike, joka vasta sitten hämmästytti "sivistynyttä maailmaa", kun sen työväki oli joutunut suunnattoman kansainvälisen petoksen ja gulasheerauksen uhriksi, ja joka vasta sitten tuli ulkomaillaakin tunnetuksi, kun sen oli täytynyt murskautua militarismin korkoihin.

Voidaanko Suomen työväenliike hävittää?

Kuulen tuhansien tämän lehden lukijain lausuvan jyrkästi: ei.

Eikä sitä voidakaan hävittää.

Tilapäisesti voi minkä maan työväenliike tahansa hävitä julkisuudesta; jopa sen kaikki ilmenemismuodotkin näyttävät vaipuneen maan alle. Kaikki näyttää rauhalliselta. Pintakaan ei värähdä. Yhtäkkiä, vastoin kaikkia odotuksia, pulpahtaa se rajusti etualalle, elinvoimaisena, omasta innostuksestaan ja voimastaan nauttien. Kaikkien maiden työväenliikkeessä on ollut samanlaisia taantumiskohtia kuin Suomen työväenliikkeessä tällä hetkellä. Mutta muiden maiden vastaavat tapaukset ovat olleet epätoivoisempia ja masentavampia kuin Suomen siinä merkityksessä, ettei ole ollut vallankumousrohja ympärilläkään, joiden painostus olisi vaikuttanut koko maailmaan. Nyt on sellainen hetki maailman historiassa. Voimmepa sanoa: merkittävintä hetkiä, mitä maailmanhistoriassa on ollut koskaan. Edellytykset vallankumoukselliselle toiminnalle ovat suuremmat kuin koskaan ennen. Vaikkapa Suomen työväki menettikin taistelunsa maailmanmahtia vastaan, ei se silti lopullisesti, moniksi vuosikymmeniksi, menettänyt voimiansa. Voipa sanoa, että tuo tapaus vain ensi sitä yhteiskunnallista räjähdysainetta, joka etsii vaan tilaisuutta puhjetaksensa jälleen ilmi.

Sos. dem. puolueen asema ennen vuotta 1918
oli hyvä. jäsenmäärä oli vuonna 1914

kootun tilaston mukaan — virallinen, puolueen toimesta tehty tilasto — 51,520 henkilöä.

Vuosien 1899—1914 välisen ajan tilasto puolueen kehityksestä osoittaa alituista edistystä (huomaa muuten suurlakkovuoden raju nousu!), kuten seuraava taulukko osoittaa:

Vuosi	Yhd.	Jäsenluku		
		Miehiä	Naisia	Yht.
1899	64	8,437	1,009	9,446
1900	69	7,558	1,607	9,165
1901	34	4,052	1,063	5,849
1902	41	5,498	1,496	8,151
1903	66	10,500	3,013	13,513
1904	99	12,715	3,895	16,610
1905	177	30,663	9,575	45,298
1906	937	65,017	18,986	85,027
1907	1,156	63,455	18,873	82,328
1908	1,127	54,438	16,828	71,266
1909	1,217	43,599	14,694	58,293
1910	1,452	39,853	12,223	52,076
1911	1,490	37,090	11,316	48,406
1912	1,552	40,149	11,649	51,798
1913	1,584	40,802	12,280	53,082
1914	1,554	40,874	10,646	51,520

Tämän lisäksi muutamia tietoja järjestymisen laadusta. Vuonna 1914 oli puolueessa: 40 torppariosastoa, 101 naisosastoa, ammattiosastoja 637, omia taloja 890, lukusaleissa sanomalehtiä 2015, kirjastoja (niteitä kussakin kirjastossa) 91,802, näytelmäseuroja 199, laulukuntia 46, soittokuntia 71, urheilu- ja voimisteluseuroja 197. Tiliasema selviää seuraavasta:

V:si	Varat	Velat	Puhdas omaisuus
1899	285,008
1900	339,248
1901	203,454
1902	289,175
1903	461,747
1904	436,789
1905	778,115
1906	1,052,986
1907	1,681,021
1908	3,361,039
1909	3,934,964
1910	8,407,833	3,349,668	5,058,165
1911	9,263,683	3,463,553	5,800,130
1912	9,916,057	3,659,172	6,256,885
1913	10,448,144	3,804,149	6,643,995
1914	11,010,062	3,911,884	7,098,178

Ylläoleva tilasto on vuosien 1899—1914 väliseltä ajalta. Samanaikaisesti kuului sosialistiseen nuorisoliittoon lähes 4,000 jäsentä. Puolueen jäsenmäärä **kaksinkertaistui v. 1917.**

Ammatillinen työväenliike osotti samallaista nousua. Pieni tilastollinen katsaus, jonka laadimme Ammattijärjestön tarkoin keräämän tilaston mukaan, valaisee asemaa seuraavasti:

V:si	Jäsenm.
1907 alussa	12,246
1907 lopussa	25,197
1908	24,009
1909	19,928
1910	15,346
1911	19,640
1912	20,989
1913	28,031
1914	31,226
1915	30,150

Pysähdys, joka on havaittavissa muutamien vuosien aikana, on seuraus silloisista liikepulista.

Ammattialojen varat seitsemän vuoden aikana vuoteen 1915 selviävät seuraavasta:

V:si	Varat
1909	Smk. 271,739
1910	” 270,406
1911	” 236,571
1912	” 274,631
1913	” 364,905
1914	” 399,166
1915	” 499,913

Tilastovuosien aikana, vuodesta 1907 lähtien, oli ammattiliitoilla tuloja yhteensä, kaiken kaikkiaan, jäsenverot ylimääräiset verot, korot ja sisäänkirjotusmaksut niihin luettuina, Smk. 3,100,300.01 ja menoja samalla ajalla Smk. 2,840,703.55.

Ammattiliitot siis viljelivät jo melkoisen paljo varoja, vaikka ei ollutkaan toiminnassa kovinkaan laaja työttömyys- ja sairaustoiminta. Joka tapauksessa numerot viime vuosien aikana osottivat suurta nousua tälläkin alalla.

Sanomalehtiä oli seuraavilla ammattijärjestöillä: suutareilla, maalareilla, sekatyöläisillä, kirjaltajilla,

kirjansitojilla, muurareilla, puutyöntekijöillä, satamatyöläisillä ja rautatietyöläisillä. Tärkeintä on, että henki näissä ammattiyhdistyksissä oli sosialistinen.

Mutta myöhemmältä ajalta ei ole olemassa tilastoja. Kun muistaa, että m. m. Tampereen työväenyhdistyksen jäsenmäärä nousi vuonna 1917 loppupuolelle yli **kymmenen tuhannen**, voi saada jonkinlaisen kuvan noususta vallankumousvuosina. Samoin perustettiin uusia ammattiliittoja. M. m. maan vanhoillisen henkisen työntekijäin, kansakoulunopettajain keskuuteen perustettiin ammattiliitto. Samoin järjestäytyivät posteljoonit, poliisit, saunottajat j. n. e., että jäsenluku muutamissa liitoissa nousi toisella puolella ja uusien liittojen mukana koko Ammattijärjestön jäsenmäärä kaksinkertaistui, kuten hajanaisista tiedoista selviää.

Ei sitä voida tappa,

vaikka sitä voidaankin kiduttaa.

Yliä saapuu Suomen sosialistinen työväenliike järjestettynä joukkona, voittamattomana ja taisteluvalmiina, vaatien osuuttaan yhteiskunnan pihapöydässä.

Kun joku järjestö saavuttaa sellaisen joukkovoiman kuin Suomen sos. dem. puolue, ei sitä voida hukuttaa vereenkään. Lahtarit alkavat päästellä luokkavankeja vapaiksi. Kymmentuhantisina joukkoina nämä luokkataistelun kouluuntuneet agitaattorit rientävät kotipaikoilleen. Heidän kotinsa ja pienet omaisuutensa ovat ryöstetyt. Heidän työväentalonsa ja lehtiliikkeensä ovat lahtarikersanttien komennuksessa. Luokkavalta rehottaa. Valtiollinen poliisi nuuski.

Mutta idässä ja lännessä loimottaa vallankumouksen tuli. Ase herposi sen kädestä, joka tuli ja mursi hetkeksi Suomen työväenliikkeen. Sen omat joukot ovat tekemässä samoja vaatimuksia, joita tukahuttamaan heidät komennettiin pohjolaan. Sama taistelu on käynnissä kaikkialla. Samat vaatimukset esitetään kaikkialla.

Kuinka suurta, jaloa, innostuttavaa

on olla mukana siinä taistelussa! Meitä taistelemaan. Tulevat mieleen Freiheitä kaikkia se koskee. Nälkä käskee ligrathin ihanat värsyt:

“Se saapuvi, nälkä, kylistä
ja astuvi kaupunkeihin;
nyt pankaa rumpunne käymähän
ja kuulia kivääreihin!
Viis huolii se ruudista, luodeista,
se linnun lentimin kulkee;
ja muurin kohtahan korkeimpaan
se lippunsa nostaa julkee.
Te ette, mahtavat, kukistaa
voi vihaa nälkäisen kansan!
Sehän luonnolta oppinut huutamaan
on leipää tarvitsevansa!” — K. R.

